

Goed leren praten

Van Hilary Mantel zijn verschenen:

Wolf Hall
Het boek Henry
Een veiliger oord
De geest geven
Acht maanden in de Gazastraat
Liefde verkennen
De moord op Margaret Thatcher
De spiegel & het licht
Vorstelijke personages en andere geschriften
Voorbij het zwart
Goed leren praten

Hilary Mantel (1952-2022) was een buitengewoon veelzijdig auteur. Korte verhalen, recensies, opiniestukken, essays en romans, historisch en contemporair werk: met haar ongelooflijke schrijftalent en verbeeldingskracht, en niet te vergeten haar verrukkelijke gevoel voor humor, kon ze elk genre aan. Naast vele, vele andere belangrijke prijzen ontving ze – uitzonderlijk – tweemaal de Booker Prize, voor *Wolf Hall* en *Het boek Henry*. Het derde deel, *De spiegel & het licht*, stond op de longlist. Deze nu al legendarische Cromwell-trilogie is in het theater opgevoerd, er zijn televisieseries van gemaakt en zelf was zij ook het onderwerp van een uitvoerige BBC-documentaire.

HILARY MANTEL

Goed leren praten

Verhalen

Vertaald door Harm Damsma en Niek Miedema

MERIDIAAN
UITGEVERS

SEPTEMBER 2023

Niek Miedema ontving voor deze vertaling een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Het op p. 62 aangehaalde citaat van Shakespeare is ontleend aan diens tragedie *Antony and Cleopatra* en overgenomen uit *De werken van William Shakespeare*, vertaald door dr. L.A.J. Burgersdijk (Leiden, 1886).

Ook de citaten uit *Henry VIII* op p. 117 en 118, uit *Romeo and Juliet* op p. 144 en uit *Macbeth* op p. 145 zijn hieruit overgenomen.

Eerste druk, september 2023

© Tertius Enterprises 2003

© 2023 Nederlandse vertaling Harm Damsma en Niek Miedema

Oorspronkelijke titel *Learning to Talk*

Oorspronkelijke uitgave Fourth Estate, Londen

'Koning Billy is een heer' verscheen voor het eerst in *New Writing 1992*,

Minerva in samenwerking met de British Council, 1992; 'Afgemaakt' verscheen voor het eerst in *Granta* (63), 1998; 'Gekromd de lijn voor

wie de schoonheid acht' in *TLS* (Nr. 5157); 'Goed leren praten' in *London Magazine*, 1987; 'Opstand op de derde verdieping' in *The Times Magazine*, 2000; 'De schone lei' in *Woman & Home*, 2001.

Omslagontwerp Nanja Toebak

Omslagbeeld Martin Parr / Magnum Photos

Foto van de auteur © Els Zweerink

Typografie Wim ten Brinke

Drukkerij Wilco

ISBN 978 94 93305 00 7

NUR 302

www.meridiaanuitgevers.com

 @meridiaanuitgevers

 @meridiaanboeken

 @MeridiaanBoeken

 LinkedIn Meridiaan Uitgevers

*Wederom liefdevol opgedragen
aan Anne Terese,
aan haar dochter
en aan háár dochter.*

Inhoud

Voorwoord	9
Koning Billy is een heer	13
Afgemaakt	37
Gekromd de lijn voor wie de schoonheid acht	65
Goed leren praten	101
Opstand op de derde verdieping	123
De schone lei	149
De geest geven	167

ten hem amper, alleen de deuntjes die hij steeds maar weer op de piano speelde, zoals de 'Pineapple Rag' van Scott Joplin.

Toen kwam de huurder. Hij kwam van ergens verder naar het noorden, sprak met lange, trage klinkers en kauwde echt op zijn woorden, iets waar we al snel aan gewend raakten. De huurder was opvliegend van aard, had een kort lontje. Hij was heel erg onvoorspelbaar. Als je wilde weten hoe de toekomst eruit ging zien, moest je hem goed in de gaten houden, heel stilletjes, en overal op gespist. Toen ik wat ouder was raakte ik geïnteresseerd in ornithologie en bracht ik de opgedane kennis in de praktijk. Maar ook dat was later, want in ons dorp waren geen vogels, alleen mussen en spreeuwen, en een bende schooierige duiven die door de smalle straatjes paradeerde.

De huurder had oog voor mij en nam me mee naar buiten om een balletje te trappen. Maar ik was geen stoer kind, en hoewel ik het hem best naar de zin wilde maken ontbrak het me aan balvaardigheid. De bal glipte tussen mijn voeten door alsof hij een diertje was. Hij schrok van mijn benauwde hoestbuien. 'Pap-kindje,' zei hij, maar hij zei het met een angstige blik in zijn ogen. Hij had me al gauw afgeschreven. Ik kreeg het gevoel dat ik hem in de weg zat. Ik ging vroeg naar bed, waar ik lang klaarwakker bleef liggen luisteren naar het gebonk en geschreeuw beneden. Want de

huurder kon niet zonder geruzie, zoals hij niet zonder zijn ontbijt kon. Dan begon de terriër ook te keffen en te janken, als een soort bijval, en later hoorde ik mijn moeder zachtjes snikkend naar boven rennen. Ze wilde de huurder niet opzeggen, dat wist ik, ze had zich in hem vastgebeten. Hij kwam met meer geld thuis dan wij ooit bij elkaar hadden gezien, en terwijl hij in het begin alleen maar het bedrag voor de huur afgaf, gooide hij tegenwoordig zijn hele loon op tafel, waarna mijn moeder met haar kleine, spitse vingers de envelop openmaakte en hem een paar shilling teruggaf voor bier en voor wat ze dacht dat een man verder nodig had. Hij kreeg een bonus, vertelde ze, en werd klaargestoomd voor ploegbaas. Hij was de kans van ons leven. Als ik een meisje was geweest had mijn moeder me meer in vertrouwen genomen, maar ik had wel zo'n beetje door hoe het zat. Ook nadat het heen en weer geloop was opgehouden, de hond weer rustig was geworden en de schimmen zich weer in de hoeken van de kamer hadden teruggetrokken, lag ik nog altijd wakker. Ik doezelde wat en wou dat ik spokenvrij was en dat de jaren in één nacht zouden verstrijken zodat ik bij het wakker worden een volwassen man zou zijn. Terwijl ik langzaam in slaap sukkelde droomde ik dat er op een dag in de muur een deur zou opengaan en dat ik daardoor naar buiten zou lopen, en in het land dat ik betrad de astmatische klei-

ne koning zou zijn. En in het land waarvan ik koning was zou een wet tegen bekvechten bestaan. Maar dan viel in het werkelijke leven het daglicht naar binnen, laten we zeggen op een zaterdag, en moest ik in de tuin spelen.

De achtertuinen van de huizen waren lange, smalle stroken grond, die via gammele hekken overgingen in grauwe weilanden vol koeienvlaaien. Achter die weilanden lagen het hoogland en de spaarbekkens met hun staalgladde oppervlak, en stonden de rechte rijen licht- en donkergroene coniferen die getuigden van de goede zorg van Staatsbosbeheer. In die tuinen groeide maar weinig: bonte paardenstaart, een wirwar van onvolgroeide struiken, door mieren aangevreten hekpalen en losse stukken draad. Ik zat vaak achter in de tuin, waar ik lange, roestige spijkers uit ons weggrottende hek trok. Ook trok ik bladeren van de seringboom, en dan snoof ik de geur op van het groene bloed aan mijn handen, terwijl ik nadacht over mijn situatie, die nogal vreemd was.

Als een van de zeldzame eersten was Bob met zijn gezin uit de stad naar het dorp overgeplant en naast ons komen wonen. Misschien dat dat zijn houding ten opzichte van zijn grond verklaarde. Wij bekeken met wantrouwen het handjevol wormstekige frambozen dat onze tuin eigener beweging voortbracht, de armzalige, doorgeschoten lupinen, de woekeren-

de rabarber die nooit werd afgesneden en gekookt. Maar Bob had zijn tuin omheind alsof zijn zielenheil ervan afhing, alsof hij in zijn kleine broeikas de heilige graal bewaarde en de vandalen hun kamp hadden opgeslagen in de weilanden vol koeienvlaaien en daar hun krijgsgehuil aanhieven. Bobs tuin was op militaire leest geschoeid en onberispelijk. De tuin wist wie er de baas was. Het leven groeide er in rijen, dingen uit pakjes gingen de grond in, kwamen stipt op tijd op en presenteerden zich stram in de houding zodat Bobby ze kon inspecteren. Bloempotten die niet in gebruik waren werden als helmen opgestapeld, rotanstokken stonden als bajonetten in het gelid. Hij was een magere man, met een forse kin en een lege blik in zijn blauwe ogen. Hij gebruikte nooit witte suiker, alleen bruine.

Op een dag ging Myra, zijn vrouw, over de schutting heen tekeer tegen mijn moeder over haar zedeloze levenswandel, waarbij ze in onsamenhangende bewoordingen lucht gaf aan haar lang opgekropte woede. Ik was acht jaar. Ik keek haar aan met een burende blik, terwijl er allerlei gewelddadige woorden in mijn mond opborrelden, die zich daar bloederig als losse tanden ophoopten. Ik wilde zeggen dat de kinderen van die lapjes grond, en die van haar in het bijzonder, onverbeterlijk waren. Mijn moeder, tegen wie de tirade gericht was, stond op van de stoel waarop

ze had zitten zonnen, wierp Myra een vluchtige, achteloze blik toe en liep zonder iets te zeggen naar binnen, terwijl haar buurvrouw zich als een uitzinnige parkiet tegen Bobs oerdegelijke schutting wierp. Myra had een rattenkop en was klein van stuk en schriel, als een onbestemd lapje vlees in de etalage van een slager in een afbraakbuurt. Voor mijn moeder hingen haar armen tot onder haar knieën.

Ik denk dat tot dit voorval de twee gezinnen redelijk vriendelijk met elkaar waren omgegaan. Maar daarna werden Bob en zijn besognes (dàár wil ik negen rijen bonen en een korf voor de honingbij) steeds vaker het mikpunt van ons heimelijke gegniffel. Bob trok zich 's avonds terug in de tuin, weg van het stoofvlees van zijn vrouw. Als hij klaar was met zijn mysterieuze gezwoeg, geboor en geploeg, posteerde hij zich bij de schutting en sloeg hij met zijn handen in de zakken zijn doffe ogen op naar de heuvels, terwijl hij een toonloos, droefgeestig deuntje floot. Vanuit de keuken konden we hem nog net zien staan, door de klamme avondnevel die in die jaren maar al te vaak kwam opzetten. Dan deed mijn moeder de gordijnen dicht, zette theewater op, beklagde zich over haar leven en lachte om die onnozele Bobby, terwijl ze zich afvroeg wat voor schade er allemaal zou zijn aangericht voordat hij daar de volgende dag weer zou staan.